

LEDER FORUM

NR. 2/2015 – 13. ÅRGANG. LEDERBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

- 3 UNG LEDELSE**
Leder
- 4 VIKTIGE VEIVALG**
Engasjementet var stort på årets landsting 17.–19. april i Bergen.
- 6 NY SPEIDERPROGRAM-STRUKTUR ER KLAR**
Strukturen for det nye speiderprogrammet ble vedtatt på landsting!
- 8 STOR OPPSLUTNING OM HAIKELIGAEN**
Bli med i sesonginnspurten!
- 10 NÅ ER DET DIN TUR!**
I Friluftslivets år lanserer vi programpakken Dagsturen.
- 11 «LIKES» FRA GUD**
Andakt av Kjersti J. Landmark.
- 12 SPEIDERSAK – SAMFUNNSSAK**
Heidi Furustøl skriver om samfunnsdeltakelse i Generalsekretærens hjørne.
- 12 TAKK FOR TILLITEN**
Anders Østeby ble gjenvalgt som landssjef, og kommer med en hilsen i Landssjefen har ordet.
- 13 TURLEDELSE I VINTERVÆR**
Midt i påsken deltok forventningsfulle ledere på kurset Turledelse vinter på Finse.
- 14 ROVERSIDENE**
Les om roverkongressen i Trondheim, ny rovernemnd og sommerens roverlandsleir.
- 16 FORBUNDSNYTT**
Store og små nyheter fra organisasjonen.
- 18 TILPASSA SPEIDING – FOR ALLE**
Kari Vatne tipser om hvordan speiderledere kan håndtere barn med atferdsvansker.
- 20 NY LEDERTRENING TAR FORM**
Få smakebiter fra hva ledertreningspatruljen Bever jobber med.
- 22 ULRIKEN**
Sindre Nesse forteller om sitt favorittfjell i Mitt fjell-spalten.
- 24 ARRANGEMENTSINFO**
Aktuelle arrangementer.

Ung ledelse

De unge er klare til å ta ansvar, både nå og i fremtiden.

DET ER MANDAG etter landsting, og en kort oppsummering fra helgens begivenheter er det siste jeg rekker før bladet skal i trykken. Hvilke inntrykk sitter jeg igjen med etter årets landsting?

DET HAR VÆRT et landsting med viktige saker som engasjerer mange. Speiderloven, speidermetoden og speiderprogrammet er kjernen av det vi driver med, og betyr svært mye for de fleste speidere. Og det har ikke manglet på engasjement! Jeg er imponert over saklighet, ryddig argumentasjon og deltakelse, til tross for at dette er saker som også emosjonelt rører ved det som for mange definerer hva det vil si å være KFUK-KFUM-speider. Det er så nært knyttet til vår identitet som speidere, og kan derfor også være vanskelig å diskutere.

OG SÅ ER JEG ikke minst imponert og glad over den unge vinden som virker å feie over både landstinget og organisasjonen. Alle delegatene fra pefftinget var på talerstolen opptil flere ganger, de fleste rovertingsdelegatene også. De fleste kretsene hadde også mange unge delegater – nesten halvparten av delegatene var under 26 år! Det nye landsstyret har en lavere gjennomsnittsalder enn på lenge (omtrent 30 år), valgkomiteen en snittalder på 25 år, og rovernemndas leder har fått fast plass i landsstyret med tale-, forslags- og stemmerett.

JEG HAR ALDRI VÆRT I TVIL, men landstinget har styrket meg i troen på at KFUK-KFUM-speiderne har en lys fremtid. De unge er klare til å ta ansvar, både nå og i fremtiden. De unge delegatene satte definitivt sitt preg på landsting, forslag og argumenter ble hørt, diskutert og tatt på alvor, selv om resultatet ikke alltid gikk som de ønsket. Det er også en viktig del av demokratiopplæringen.

LANDSTING BRUKTE TID på sakene og debattene som betyr mest for flest. Og det var en gjennomgående god stemning, selv om vi diskuterte saker som betyr mye for mange og som setter følelsene i sving. Landsting har pekt ut retningen, og vi har fått en felles forståelse av målene vi jobber sammen for å oppnå.

TAKK TIL ALLE som har bidratt til gode forberedelser i kretsene, til delegatene, og andre som har bidratt til et godt landsting. Jeg er sikker på at landsting har gitt en vitamininnsprøytning for tiden som ligger foran oss til flere enn meg selv.

Svein Olav

REDAKTØR AV
LEDERFORUM

Nr. 2/2015
13. årgang
Lederblad for Norges KFUK-KFUM-speidere

Redaktør:
Svein Olav Ekvik / svein.olav@kmspeider.no

Redaksjonskomité:
Ragnhild Erevik Fosse
Svein Olav Ekvik

Utgiver:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

Org.nr: 971.274.018
Bankgiro: 3000.16.88487

Landssjef: Anders Østebø
Generalsekretær: Heidi Furustøl
Layout: Helene Moe Slinning
Trykk: 07 Gruppen AS
Forsidefoto: Harald Undheim
Opplag: 3400

Lederforum er trykket på miljøvennlig papir.

Viktige veivalg

I strålende solskinn tok Bergen Flesland i mot 75 delegater og omtrent 35 observatører og gjester til KFUK-KFUM-speidernes landsting 17.–19. april. Engasjerte delegater og spennende saker bidro til et flott landsting med viktige veivalg for organisasjonen.

TEKST > Svein Olav Ekvik //
FOTO > Ragnhild Erevik Fosse //

PÅ FORHÅND VAR DET størst spenning knyttet til saker som speiderloven, valgene, vedtektsendring om aldersinndeling, og hva som skal være KFUK-KFUM-speidernes speidermetode.

FORSLAGET TIL ny aldersinndeling i det nye programmet og landstingets anbefaling til ny speiderlov vakte særlig stort engasjement, og fikk mange av delegatene til å ta ordet. Det var også svært gledelig å se at så mange av de yngste delegatene var ivrige og hyppig på talerstolen. Både pefftingets og rovertingets representanter hadde mange og gode innlegg fra talerstolen både i disse og andre saker. Med stort flertall ble 2. gangsvedtak om økumenikk og ledererkæring vedtatt, og det samme med de fleste forslag til vedtektsendringer. Vi har nå kommet godt på vei med en nyttig opprydning i vedtektene våre.

LØRDAG FORMIDDAG ble speiderloven, KFUK-KFUM-speidernes speidermetode og strategiplanen diskutert på påvirkningstorg, og innspillene ble bragt inn i avstemningen søndag. Landsstyret fikk mange nyttige innspill med seg inn i det videre arbeidet.

Blant annet ba landstinget landsstyret om en gjennomgang av forbundets ideologi- og strategidokumenter, og samordne og forenkle disse i sammenheng med utarbeidelsen av speidermetoden.

DET VAR OGSÅ INFORMASJONSTORG om sentral innkreving og nytt medlemssystem, ny ledertrening, programrevisjon, utviklingsplaner på Nordtangen, forslag til landsleirsted på Frosta eller Singsås i Trøndelag, og andre saker som Europakonferansen i 2016, tidenes største kontingent til verdensjamboreen i Japan til sommeren og aktuelle roverarrangementer.

DIRIGENTSKAPET HADDE gjennom hele helgen full kontroll på de mange sakene som ble behandlet, og det må være et av få landsting der vi til enhver tid lå på eller foran skjema. Bruk av mentometersystem for avstemninger bidro til effektive voteringer. Lokalkomiteen hadde sørget for å lage en flott ramme rundt arrangementet, og at landstingets deltakere både fikk en smak av bergenske kultur- og sangskatter. Lørdagen ble avsluttet med flott kveldsgudstjeneste og sangkveld i vakre Ytrebygda kirke.

*****

LANDSTING.NO

På landsting.no finner du sakspapirer, presentasjoner og vedtak fra landsting. Protokollen fra landsting vil bli lagt ut på landsting.no og kmspeider.no så fort den er signert.

Anbefaling til ny speiderlov

En av sakene det var knyttet størst spenning til var landstingets anbefaling til ny speiderlov som skal behandles på Speidernes fellesorganisasjons representantskapsmøte i juni. Etter en spennende debatt der i alt 31 delegater hadde ordet, vedtok landstinget til slutt landsstyrets innstilling:

§1 En speider er åpen for Gud.

Ein speidar er open for Gud.

§2 En speider er en god venn.

Ein speidar er ein god ven.

§3 En speider kjenner og tar vare på naturen.

Ein speidar kjenner og tar vare på naturen.

§4 En speider er til å stole på.

Ein speidar er til å stole på.

§5 En speider er nøysom.

Ein speidar er nøysam.

§6 En speider arbeider for fred.

Ein speidar arbeider for fred.

§7 En speider tar ansvar og viser vei.

Ein speidar tar ansvar og viser veg.

F.v: Martin Grønfjell, Tolleiv Strand Ree, Hilde Opsal, Gunvor Meling (viselandssjef), Sindre Nesse, Anne-Line Evenstad Dahlen, Anders Østebø (landssjef) og Henrik Vagle Dalsgaard. Ragnhild Stokke Lundetræ var ikke tilstede.

LANDSSTYRET 2015–2017

Etter et spennende valg ble det nye landsstyret for perioden 2015–2017 bestående av: Anders Østebø (landssjef), Gunvor Meling (viselandssjef), Henrik Vagle Dalsgaard, Hilde Opsal, Sindre Nesse, Ragnhild Stokke Lundetræ, Tolleiv Strand Ree, Anne-Line Evenstad Dahlen og Martin Grønfjell (rovernemndsleder). Varamedlemmer til styret ble Mia Karine Johansen og Hallvard Wersland. Vi gratulerer!

1 STRATEGI: Landsstyret fikk med seg mange nyttige innspill fra påvirkningstorget.

2 UNGE: Pefftingsdelegatene var aktive og tydelig tilstede.

3 ENGASJEMENT: Gode diskusjoner på landsting.

4 KIRKE: Lørdag var det kveldsgudstjeneste i Ytrebygda kirke.

STRUKTUREN FOR DET NYE SPEIDER- PROGRAMMET

ER KLAR

Strukturen for det nye speiderprogrammet ble vedtatt og aldersinndelingen godkjent på lands-tinget i Bergen. Speiderstigen er basisen for alle enheter. For å nå målene i Speiderstigen jobber oppdagere og stifinnere med semester- og aktivitetsmerker. Vandrene har et gradsprogram med fire grader, og roverne kan ta roverekeksper-merket og har rovermentorer til hjelp.

TEKST > Emma Bodman, leder av programpatruljen //

OPPDAGERE

1.-2. KLASSE (5-8 ÅR)

Motorisk er det mye likt mellom 1. og 2. klassingen. De vokser. Når de vokser, vokser de ulike delene på kroppen i ujevnt tempo. Dette fører til at de ikke alltid vet hvor store hender og føtter de har, og de snubler ofte og velter glass og ting rundt seg. De språklige ferdighetene er variable, noe tannfelling kan være med å forsterke.

1. og 2. klassingen er også i undring over alt rundt seg, går baklengs, tar på seg buksa på hodet, tuller og leker. Øver seg på å knyte sko, lære bokstaver og tall. Men fortsatt er de mest opptatt av leken. De har en variabel finmotorikk og skriver ofte med store bevegelser.

De lærer med å se på hverandre, leker ofte ved siden av hverandre, koker mat av alt de finner osv. I denne aldersgruppen klarer de kun å konsentrere seg i korte perioder om gangen.

SEMESTERMERKER

Villmark · Eventyr · Klissvåt · Opp · Nysgjerrig · Jungel

AKTIVITETSMERKER

STIFINNERE

3.-4. KLASSE (8-11 ÅR)

3.-4. klassingene vokser ikke riktig så mye og fort lenger. De har bedre kontroll på alt de gjør. De kaster lengre og de har bedre teknikk f.eks. i fotball. Barn i denne alderen er også mye mer motiverte for å holde på med en aktivitet lengre og er ofte opptatt av å konkurrere. Dette er alderen der de starter å forstå konsekvenser av sine handlinger, de begynner selv å ordne opp i konflikter og de skjønner betydningen av å øve for å bli bedre. Siden konsentrasjonen er større kan de sitte lengre i ro.

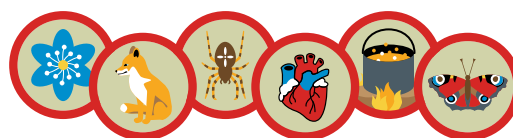
De er ofte veldig opptatt av rettferdig og urettferdig. Barna er flinkere til å ta med andre i leken. Nå starter en gradvis endring mellom jenter og gutter. Dette er gullalderen når det gjelder læring, barna er motiverte og fortsatt er jentene og guttene på omtrent samme nivå.

SEMESTERMERKER

Himmel · Jord · Ild · Vann

AKTIVITETSMERKER

GRADSPROGRAMMET FOR VANDRERE

I juni lanseres gradsprogrammet for vandrere og er dermed klart til å ta i bruk til høsten. Det nye gradsprogrammet finner du på speidermerker.no.

FAMILIESPEIDING

Familiespeiding er også en egen arbeidsgren for aldersgruppen 0–6 år. Denne går ikke inn under programrevisjonen, men det arbeides med nytt familiespeidingsprogram parallelt.

VANDRERE

5.–10. KLASSE (11–16 ÅR)

Blått skjerv (5.–7. klasse) / grønt skjerv (8.–10. klasse)

5.–7. KLASSE: I denne aldersgruppa starter de store variasjonene mellom gutter og jenter. Jentene vokser mest rundt 11–12-årsalderen, guttene i 14–17-årsalderen. Guttene er fortsatt barn, mens jentene nærmer seg puberteten, kommer i puberteten og interessene endrer seg. Vi vil igjen se at barnet/ungdommen snubler, søler osv. på grunn av manglende kontroll i vekstperiodene. Barn i denne alderen starter å tenke logisk, liker utfordringer og vil gjerne bli bedre i det de gjør. Fortsatt er de veldig opptatt av rett og galt og kan bruke mye tid på å diskutere dette. Jentene blir ofte mest opptatt av venner og venninner, mens mange av guttene fortsetter med leken.

8.–10. KLASSE: Ungdommene er nå i puberteten, det skjer hormonelle forandringer og ungdommene opplever kviser og vektøkning. Ungdommene kan i perioder virke veldig egoistiske. I denne tiden vil muskelenmassen bli større og kraftigere, også lungene og hjertet får større arbeidskapasitet. Ungdommene vil etter hvert få større kontroll over kroppen og mange utvikler gode ferdigheter i sportsaktiviteter. Vi vil se at 10.-klassingen er mer moden og roligere enn 8.-klassingen. I denne endringsperioden trenger disse ungdommene mye støtte og ros/anerkjennelse.

GRADER

Aspirant · Bronse · Sølv · Gull

AKTIVITETSMERKER

KRISTEN TRO

FELLESKAP

PERSONLIG UTVIKLING

FRILUFTSLIV

SAMFUNNS-ENGASJEMENT

Speiderstigen er strukturert etter våre fem verdier.

VI TRENGER DIN HJELP

I 2016 kommer en ny nettside med aktiviteter, leker og det nye speiderprogrammet lanseres. Har du en god lek, tips til en annerledes haik eller en annen aktivitet andre speiderledere bør få vite om? Send ditt innspill til emma@kmspeider.no.

ROVERE

FRA 1. KLASSE VGS (16–25 ÅR)

Aldersgruppen 16–25 år er en gruppe med et enormt spenn i modning og livsfase. Det kommende roverprogrammet utvikles primært for aldersgruppen i videregående skole (16–19 år). Rovere som er eldre enn dette vil ha viktige oppgaver og utviklingsmuligheter knyttet til det å være lagleder, engasjert i kretsens roverarbeid, rovernemnda, roverfemkamp og på nordiske og andre internasjonale roverarenaer.

Det er ønskelig at rovertiden får en slutt. Aldergrensen for å delta på WOSMs Rover Moot er for eksempel til og med 25 år, og det er naturlig at dette da også blir den øverste aldersgrensen for rovere. Når man er 25 år, er tiden kommet for å gå over i lederrekkene. Programrevisjonen arbeider med å utvikle en rolle som mentor for roverlagene. Dette vil være ledere/voksne som ikke er en del av roverlaget som kan ha en funksjon som støttespillere, praktiske tilretteleggere og rådgivere for laget eller laglederen.

ROVERMENTORER

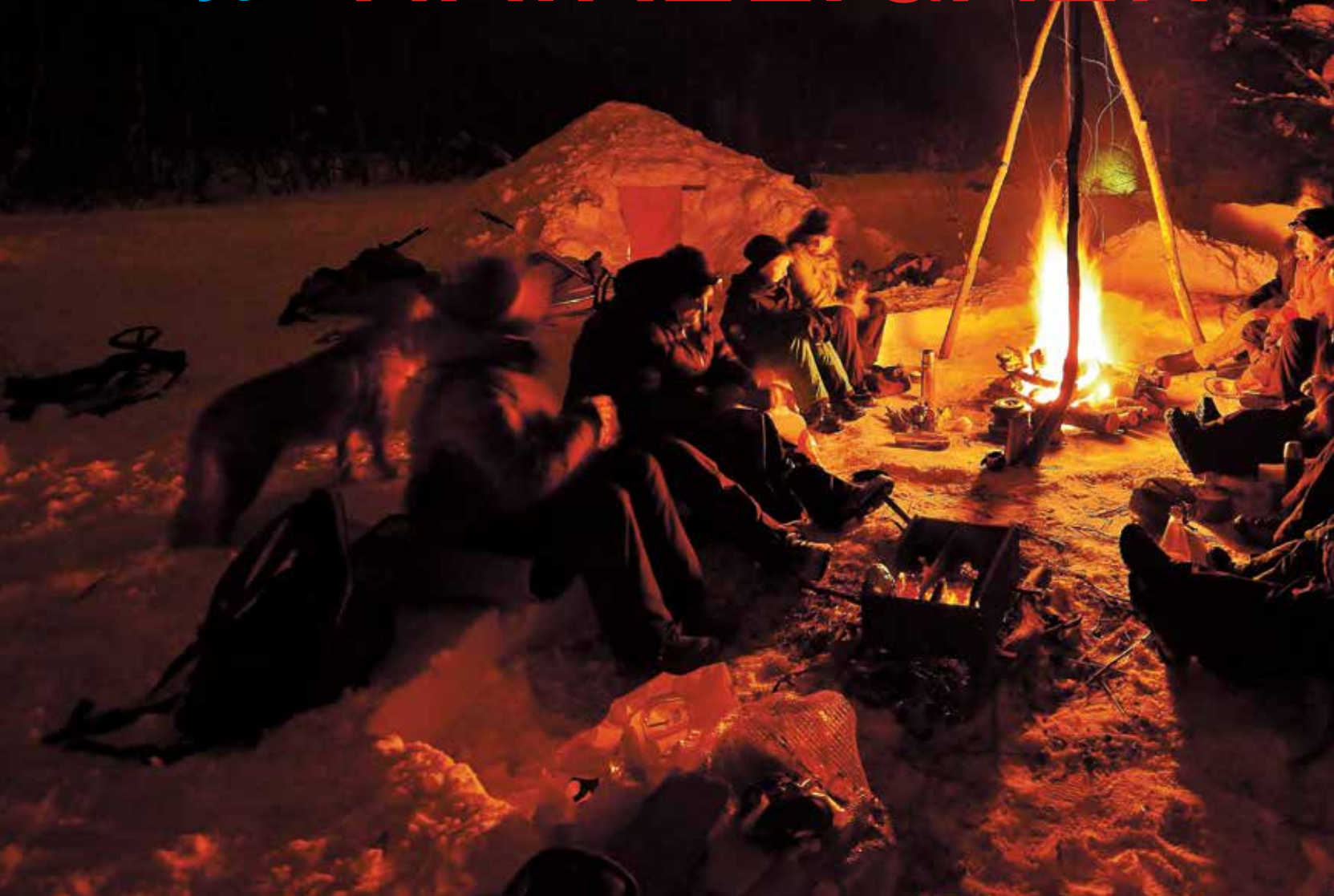
ROVEREKSPERT-MERKET

AKTIVITETSMERKER

STOR OPPSLUTNING OM HAIKELIGAEN

Nå er det
din tur!

TEKST > Bente Pernilla Høye //

FOTO > Fjøroguttan //

Med så langt 2256 tilbakelagte kilometer, 180 netter tilbrakt uten-dørs og 50095 høydemetre klatret innen april, er det trygt å si at Haikeligaen 2015 er godt i gang. I løpet av første halvdel av sesongen har også haikelagene vært innom hele 215 kulturminner, og tatt bilder fra turene som de deler via bildedelingstjenesten Instagram.

1 FJØYROGUTTAN: Leirplassen med iglo i bakgrunnen.

2 VINTERNATT: Fjøyrogttan overnattet i iglo under åpningen av friluftslivets år.

BLANT DE MEST ivrige deltagerne finner vi Fjøyrogttan som foreløpig troner øverst i vandrerklassen. Laget holder til i Valnesfjord i Nordland og per 10. april hadde de allerede vært ute på 13 turer og sanket hele 1028 poeng i konkurransen! Kjernen i laget består av fire gutter fra Valnesfjord KFUK-KFUM-speidere som først dannet et lag og siden har dratt foreldrene med seg på tur i snitt mer enn tre ganger i måneden.

I STIFINNERKLASSEN ligger laget EgelsLovers! fra 1. Sola i Rogaland, i ledelsen med 543 poeng. De satser friskt med mål om å vinne hele konkurransen, noe de demonstrerer i sosiale medier med sin egen emneknagg som heter #vivilvinne.

BARNEHAGEKLASSEN er klassen med høyest samlet turfrekvens. Der ligger Sprint i tet med hele 29 turer og 1365 poeng, tett etterfulgt av Maurtua Sevland barnehage. Maurtua har registrert 31 turer så langt i år, men Sprint har løst alle tre månedsoppdragene og besøkt flere kulturminner og har derfor en knapp ledelse.

OPPDAGERKLASSEN ledes av trioen Me_tri, med 286 poeng og syv turer, et hestehode foran Hakadals oppdagere som har rukket fem turer så langt i år.

I ROVERKLASSEN tilhører førsteplassen foreløpig Eikenøttene fra 3. Eiksmarka 1, som kan smykke seg med turbeskrivelser som Troppstur med isbading og overnatting med Ordføreren.

FAMILIEKLASSEN er i likhet med barnehageklassen svært ivrige turgåere, og det er gledelig å se at hele 62 familier har registrert turer så langt. Her er det mange som har oppdaget at det å registrere alle småturene, invitere med seg venner og besøke kulturminner genererer mye poeng! Øverst på lista finner vi Lag Bilbo

med svimlende 1579 poeng og imponerende 26 turer på merittlista. Førsteplassen utfordres dog av laget Urstad som med hele 38 turer så langt i år, har samlet seg 1489 poeng og antagelig sikter mot topplassering.

Månedsoppdrag

MÅNEDSOPPDRAGENE ER ekstra utfordringer for de som ønsker det. Månedsoppdragenes vanskelighetsgrad varierer, men alle skal ha anledning til å delta på opptil flere månedsoppdrag i året. Hver måned kåres en vinner på tvers av klassene, som premieres med flotte gaver fra Wenaas Nordic. I januar var månedsoppdraget isfiske, og i februar var det dyrespor. Disse oppdragene ble vunnet av henholdsvis Turbogjengen Grøtlien i familieklassen, og patruljen Ulv fra 5. Hamar, som deltar i vandrerklassen.

FORDI DET ER anledning til å redigere sine turer inntil 14 dager etter registrering, blir månedsoppdrag-vinnerne kåret og annonsert halvveis ut i påfølgende måned.

Bli med!

DET ER LØPENDE påmelding til Haikeligaen, og alle stiller med likt utgangspunkt for å kunne vinne månedsoppdragene, der vinneren kåres på tvers av klassene. For de som ønsker å prøve seg på Stormester- eller semesterpremiene er det enda gode sjanser for å hive seg rundt og delta i vårsesongen. Her kåres det vinnere i fire ulike klasser; padlemestere, toppvandrere, storfiskerne og kulturvandrere. Startskuddet for høstsemesteret går 1. september, så allerede nå kan dere planlegge høsten med tanke på å få logget mange turer og kilometer i Haikeligaen.

MER INFORMASJON finner du på haikeligaen.no. Informasjonsmateriell til utdeling i menighet eller nærmiljø kan bestilles fra forbundskontoret.

NÅ ER DET DIN TUR. DEL DEN MED ANDRE.

Nå er det
din tur!

2015 er Friluftslivets år, Miljødirektoratets storsatsing på å få en enda større del av landets befolkning til å benytte seg av vår fantastiske natur.

TEKST > Bente Pernilla Høye //

FOTO > Ørjan Apeland //

KFUK-KFUM-SPEIDERNE er blant organisasjonene som har fått økonomisk støtte til å drive særskilte tiltak, som Haikeligaen, dette året. Dette gir oss en unik mulighet til å utvikle program og gjøre tiltak for å nå enda flere enn vi gjør i dag.

MANGE GODE GRUNNER TIL Å TA MED SEG GJESTER PÅ TUR

Et av målene ved satsningen, er at de som driver et aktivt friluftsliv, skal få anledning til å invitere med seg folk på tur. Vi tror at det å

gi folk en smakebit av hva speiding går ut på, er en god måte å rekruttere nye medlemmer.

For å oppmuntre til å ta med seg gjester på tur, gir det å invitere med seg en gjest poeng og fordeler i flere av våre programopplegg. En av oppgavene speiderne kan velge for å få merket Friluftshelt, er å invitere med seg en gruppe fra nærmiljøet på tur, og i Haikeligaen får man ekstrapoeng per gjest som er med. Sannsynligheten for at noen begynner i speideren etter å ha fått en positiv opplevelse på tur med gruppa er stor! Det er altså mange gode grunner for å arrangere en utflukt der man inviterer med seg gjester!

PROGRAMPAKKEN DAGSTUREN

For å nå flest mulig, slik at vi kan vise hvilke flotte opplevelser speiderlivet byr på, lanserer KFUK-KFUM-speiderne høsten 2015 programpakken Dagsturen. Dette er en tredelt programpakke med veilederhefte, aktivitetsark og deltagerhefter. Pakken inneholder tolv ferdige opplegg for dagsturer, tre turer per

årstid. Vi oppfordrer alle speidergrupper til å benytte seg av programpakken for å invitere med seg sine nærmiljø på en speideraktivitetsdag! Til programpakken hører det også til en lærerveiledning slik at programmet kan benyttes i skolen, og vi utfordrer spesielt speidere på 7. klasstrinn til å invitere med seg 4. trinn på sin skole til en skoledag i naturen. Det vil bli mulig å bestille egne Dagstur-merker for de som blir med, ett merke for hver årstid.

Mer informasjon om Dagsturen kommer på kmspeider.no og i neste Lederforum, men sett allerede nå av tid på høstplanen for å ta med grupper fra lokalmiljøet på tur!

Det er din tur
– del den med andre!

«LIKES» FRA GUD

TEKST > Kjersti Jåvold Landmark //
FOTO > Harald Undheim //

MIA ER 15 ÅR GAMMEL. Hun har akkurat kommet hjem etter en photoshoot med vennene sine. Etter at de hadde tatt bildene, lagt de inn på PCen og redigert bildene slik at alle var fornøyde, dro de hver til sitt for å oppdatere profilbildet. Mia har over 500 venner på Facebook og hun pleier vanligvis å få mellom 70–120 «likes» på profilbildene sine. Hun får flest «likes» av alle vennene i vennegjengen.

VI BER FOR

- Nye kretsledere og kretsstyremedlemmer valgt på kretsenes årsmøter.
- Resten av vårsemesteret og alle speiderturer og leirer til sommeren.
- Det nye landsstyret som ble valgt på landsting.
- Oslo, Rogaland, Romerike, Sogn og Fjordane og Sunnmøre kretser

VI TAKKER FOR

- Et godt landsting med gode diskusjoner og viktige vedtak for organisasjonen.
- Alle nye ledere som har tatt på seg viktige oppgaver i organisasjonen.
- At så mange tar del i Haikeligaen og andre aktiviteter i Friluftslivets år.
- At alle påskekursene gikk bra og med mange fornøyde deltakere.

Andakten er hentet fra **Andaktspakke for ungdom** utgitt av Norges KFUK-KFUM, og inneholder også bibeltekster, bønner og refleksjonsspørsmål. Andaktspakken kan lastes ned gratis fra kfuk-kfum.no

SARA ER VENNEN TIL MIA, også hun er i ferd med å oppdatere profilbildet sitt. Hun gruer seg. Hun skulle ønske hun kunne slette hele Facebook-profilen sin og aldri forholde seg til det mer. Hun turte ikke å stå imot vennegjengen tidligere i dag da de tok nye profilbilder. Sara får færrest «likes» av alle, og hun vet at alle legger merke til det. En gang var det til og med en gutt i klassen som kommenterte det. På profilbildet! Sara slettet kommentaren med en gang. Det burde hun aldri ha gjort. Alle vennene hennes la jo merke til det og ertet henne for det dagen etter på skolen.

MIA ELSKER oppmerksomheten hun får via Facebook. Etter at hun har oppdatert profilbildet følger hun spent med på Facebook via telefonen sin. 10, 15, 40. Wow! 40 «likes» på 50 minutter. Det er ny rekord! Mia vet at hun får sove godt i natt fordi vennene hennes kommer til å skryte av det nye profilbildet hennes på skolen i morgen.

SARA SITTER lenge oppe før hun legger seg. Hun byttet ikke profilbildet. I stedet for slettet hun alle profilbildene hun noen gang har hatt. Nå er det bare Facebookbildet på profilen hennes. Hun gruer seg til i morgen. Hun kommer til å bli kjeftet på av Mia og resten av gjengen.

DE FLESTE UNGE i dag vokser opp med sosiale medier som en del av frokosten. Det første mange gjør når de våkner er å sjekke sosiale medier. Ofte for å sjekke om de har fått flere «likes» på bildet som ble postet på Instagram kvelden i forveien, eller bare for å sjekke hva som generelt skjer i livet til vennene sine.

UNGE SOM VOKSER opp i dag er blitt en del av «den digitale generasjonen». Alt som skjer, skjer også i den digitale verden. Vi må holde oss oppdatert på sosiale medier for å henge med. Det kan i alle fall føles slik for veldig mange. Alt må dokumenteres og alt skal kommenteres. Alt for å få «likes». Alt for å få bekreftelse på at jeg er bra nok. Det er slitsomt og utmattende. Vi er «online» hver eneste time i døgnet. De sosiale mediene har tatt overhånd etter at det ble mulig å ha Facebook og Instagram i baklommen.

JEG HØRER «BZZ, BZZ» konstant rundt meg. Ikke bare på min egen telefon. Jeg hører det i klasserommet, på bussen og til og med på treningscenteret. Overalt oppdaterer og kommenterer folk andre menneskers liv, vi får aldri pause.

I BIBELEN STÅR DET at Gud kjente oss før vi ble født. Han synes vi er bra nok som vi er. Han trenger ikke å gi oss en tommel opp for at vi skal få det bekreftet – det bare er sånn. Noen vil kanskje tenke at det er banalt og «typisk kristent» å si noe sånt, men det er faktisk noe av det beste med å være kristen. Vi kan være oss selv og vi kan stole på at vi er bra nok, uavhengig av hvor mange «likes» vi måtte få på alt vi gjør!

I SALME 139, vers 1, 2, 14 og 16 står det: «1. Herre, du ransaker meg og du vet – 2. Du vet om jeg sitter eller står, på lang avstand kjenner du mine tanker. 14. Jeg takker deg for at jeg er så underfullt laget. Underfulle er dine verk, det vet jeg godt. 16. Dine øyne så meg da jeg var et foster, alle dager er skrevet opp i din bok.» (Dette er en veldig fin salme, les gjerne hele!)

DETTE SIER OSS at vi har en dypere verdi enn det som synes utenpå. Vi trenger ikke Photoshop for å rette på tennene slik at enda flere skal like oss. Det at vi er skapt og villet av Gud gir oss en enestående verdi. Ingen er bedre enn deg, og ingen kan måles med nettopp deg.

TAKK FOR TILLITEN!

> LANDS- SJEFEN HAR ORDET

> Anders Østebø //

KJÆRE SPEIDERLEDER! Landsting er akkurat avsluttet, vi har hatt konstituerende møte i det nye landsstyret, og Flesland er ventestedet søndag ettermiddag i et solfylt Bergen.

MED 75 GODE og engasjerte stemmeberettigede på landsting fra Vadsø i nord til Lille (Frankrike) i syd ble diskusjonene solide og med retning. Speiderloven er viktig for oss alle, og mange kretsårsmøter har hatt ivrige diskusjoner. Spenningen til utfallet var stor, og nå går saken videre til representantskapsmøtet i Speidernes fellesorganisasjon som holdes under NM i speiding.

NORGES KFUK-KFUM-SPEIDERE er i godt driv: nytt program og ny ledertrening har god fremdrift, så vel arbeidet med nye hjemmesider og nytt medlemssystem.

SÅ VIL JEG TAKKE for tilliten for to nye år som landssjef! Vi har hatt to begivenhetsrike år med mye moro og jobbing i det gamle styret, og fire av oss ser frem til å fortsette. Nå har landsting valgt inn fire nye med frisk energi og pågangsmot. Vi lover å ta dem godt i mot! Og jobben som landssjef bringer mange velsignelser; åpenhet og tillit fra dere, møter med ivrige og engasjerte mennesker, og fokus på speiderarbeidet i Norge og

utlandet. Og noen utfordringer jeg heldigvis kan bringe inn til landsstyret for løsning. Pluss å hvile vel vitende om at dere har meg med i aftenbønnen en gang iblant.

MEN DET MÅ DERE også huske for dere selv; å ta deg selv med i bønn, gjerne hver kveld som en vane. Takk Gud for det som er bra og be om hjelp i det som er vanskelig.

Gledelig landssjefshilsen,

SPEIDERSAK – SAMFUNNSSAK

DENNE OVERSKRIFTEN stod på et brev skrevet av Stortingets St. Georgsgilde i april 1964. Og den er ikke mindre aktuell i april 2015! Vi har nettopp avsluttet et vellykket landsting med ryddige debatter og bankende hjerter for speidersaken. Jeg håper at de som var delegater fikk fornyet motivasjon til å gyve løs på den neste toårsperioden. Det har i hvert fall jeg! Det gleder meg at samfunnsdeltakelse ble foreslått som eget kulepunkt i speidermetodesaken. Å delta aktivt i samfunnet går helt i kjernen av hva det vil si å være speider. Og her kjenner jeg at hjertet mitt banker ekstra mye. Hva er det vi kan bidra med i samfunnet rundt oss, hva ville Jesus ha gjort?

VI SKAL I TIDEN fremover ta en enda mer aktiv samfunnsrolle. Dette gjøres på flere måter; ved å drive godt speiderarbeid som vises frem lokalt og nasjonalt, utvide våre nettverk og knytte strategiske alliansepartnere, aktivt eierskap i KFUK-KFUM-Global og ved å forsvare våre

kjerneinteresser. Et eksempel hvor våre kjerneinteresser er truet, er lovforslaget om å tillate fornøyleskjøring med snøscooter, til tross for at et stort flertall av befolkningen er i mot. I speiderloven står det: «En speider kjenner naturen og verner om den». Utredninger viser at ved å tillate fornøyleskjøring vil antall scootere øke og gjøre uoprettelig skade på både natur og dyreliv. Vi som speidere fremmer det enkle og STILLE friluftsliv, og for mange av oss vil det være et stort tap å ikke lenger kunne søke ro (og Guds nærvær) i naturen. Siden dette er så viktig for oss, har vi alliert oss med Norges speiderforbund, Den Norske Turistforening, Naturvernforbundet og Norsk Friluftsliv. Sammen har vi deltatt både på Stortingets høring og vi har skrevet felles innlegg i Dagbladet. 7. mai står det mest alvorlige anslaget mot norsk natur og dyreliv på mange tiår. Møt gjerne opp i Stortinget og vis din samfunnsdeltakelse!

God speidervår!

> HEIDIS HJØRNE

> Heidi Furustøl,
generalsekretær //

Høyspentmaster er gode ledelinjer i redusert sikt.

TURLEDELSE I VINTERVÆR

Midt i påsken deltok syv forventningsfulle ledere på kurset *Turledelse vinter* på Finse. I fire dager lærte kursdeltakerne om hvordan man kan være en kompetent, sikker og god turleder for speidere i vinterfjellet. Her er noen glimt i form av omskrevne fjellvetregler.

En god latrine er viktig når man skal bo i samme leir flere netter.

TEKST > Vemund Ovesen //
FOTO > Audun Melvær //

5. LYTT TIL ERFARNE FJELLFOLK

Erfaringsbasert læring og støttende lederskap er sentralt i speiding. På *Turledelse vinter* fikk deltakerne erfare at det er fullt mulig å sove i telt om vinteren, og at vinteren ikke er hindring for å ta med troppen på tur. I en variert gruppe med ulik erfaring er det alltid noe man kan lære av hverandre.

7. GÅ IKKE ALENE

Deltakerne var delt inn i kokelag og hvert kokelag hadde i ansvar å bli enige om en meny for hele oppholdet, finne telt og annet nødvendig fellesutstyr. Innad i kokelagene ble også buddy-systemet praktisert.

2. MELD FRA HVOR DU GÅR

Hvor går du? Før vi startet turen lagde gruppen noen enkle regler for å kunne være trygge på tur. Snø og snøskred er noe vi må ta høyde for om vinteren. Vi fulgte et tradisjonelt ferdselsmønster for å redusere risikoen både for oss selv og andre som ferdes i vinterfjellet.

6. BRUK KART OG KOMPASS

Som turleder må du være i stand til å lede gruppen din trygt til bestemmelsesstedet. Å lese terrenget vinterstid, når alt er dekt av snø, er ikke det samme som resten av året. Man må være bevisst på hvor man går så man ikke beveger seg inn i skredfarlig terreng. Det

er også en stor fordel å finne en egnet leirplass i nærheten av vann. Vi sparte mye tid og energi på å grave oss vannhull.

9. SPAR PÅ KREFTENE OG GRAV DEG INN I SNØEN OM NØDVENDIG

En Finsesatelitt er egentlig en rekke flatmarksgroper knyttet sammen av en felles gang. Slik kombinerer man fordelene til flatmarksgropen med komforten i en større snøhule. Det tok riktignok en hel dag, arbeidsøkonomien er ikke den beste, og det er mye snø som skal flyttes, men så ble resultatet en 4-romsbolig i snøen som fint kunne huse kurset i flere dager om nødvendig.

4. VÆR RUSTET MOT UVÆR OG KULDE, SELV PÅ KORTE TURER. TA ALLTID MED RYGGSEKK OG DET UTSTYRET FJELLET KREVER

For at speiderne skal få opplevelser ute om vinteren må ledere ta ansvar og være gode ambassadører for vinterfriluftslivet. Kurset ønsker å skape gode turledere for speiderne våre i vinterfjellet. Da er det viktig å ha med seg litt ekstra i sekken - om du ikke får bruk for den forede vindsekken selv, kan det være andre som har en for kald sovepose.

3. VIS RESPEKT FOR VÆRET OG VÆRMELDINGEN

Friluftslivet er en viktig læringsarena. Vinterfriluftsliv er, etter vår mening, toppen av stigen. Mestrer du tur vinterstid mestrer du det aller meste. En tur på vinteren gjør at vi

alltid må være beredt på at det verste kan skje, samtidig som man kan få oppleve de vakreste blåtimene med måneskinn og helt vindstille.

8. VEND I TIDE, DET ER INGEN SKAM Å SNU

Lørdag vendte vi nesa hjemover mot Finse stasjon. Med god tidsmargin og perfekt vær ble det tid til å nyte solveggen etter endt kursavslutning. Løvesyndromet, eller toppfeber, kalles tilstanden der man er så oppsatt på å nå et bestemt mål at man overser signaler som klart sier SNU. Nå ble ikke dette en situasjon på årets kurs. I stedet passet det godt å fokusere på et annet fenomen, «lukta av fjøset». Det er på returen de fleste skader oppstår, da man tenker mer på sivilisasjonens gleder enn på nuet, men alle kom helskinnet ned til Finse, skjerpet og klare til kursavslutning.

1. LEGG IKKE UT PÅ LANGTUR UTEN TRENING

Ønsker du å tilby dine speidere mer og variert friluftsliv, også om vinteren, men føler deg ikke trygg nok til å ta dem med som ansvarlig leder? Meld deg på neste gang! *Turledelse vinter* er et metodeorientert kurs som kan gi det lille ekstra du trenger. Du kommer ikke som ekspert, og drar heller ikke hjem som ekspert, men du blir noen erfaringer rikere, blir kjent med andre ledere og får reflektert over hva det vil si å være leder på tur.

ROVERKONGRESS SETT FRA INNSIDEN

Gudstjenesten i Nidarosdomen fikk gode tilbakemeldinger.

TEKST > Bente-Elise Monsen //
FOTO > Harald Undheim og
Lars Røraas //

SOM VANLIG var det fartsdumper på veien, en og annen avsporing og kollisjon også, men hver gang kom vi oss tilbake på rett vei. Jeg tror mange av oss i staben synes det var litt merkelig å skulle arrangere kongress, og vi følte at vi gjorde ingenting. Skulle det ikke være mye jobb med å arrangere noe så stort? Selvfølgelig var det arbeid før, det er ikke det jeg sier, men flere av oss hadde virkelig forventet mer enn det som var.

TIDEN GIKK SAKTE fram mot kongress, og jeg begynte å angre på at jeg sa ja til å være med å arrangere noe slikt. Følte jeg ikke helt kjente staben noe særlig og at jeg gjorde for lite i forhold til alle andre. Hvordan skulle dette gå?

HELGA KOM, matleverandøren slo seg vrang, og vi endte opp med å handle halvparten av matvarene på nabobutikken selv. Er fortsatt sjokkert over hvor mye mat vi fikk inn i bagasjerommet på bilen. Det gjelder vist bare å stable riktig (fem stappfulle handlevogner + en pall som måtte kjøres med jekketralle).

JEG MÅ ÆRLIG innrømme at jeg følte meg som en hodeløs høne der jeg sprang rundt og prøvde å få alt til å gå riktig for seg. Jeg var jo den eneste som hadde alle nøklene. Smilet ble klistret på og jeg gjorde vel noe hele tiden, bortsett fra de tre timene jeg sov om nettene. Alt skulle bli bra for deltakerne. Dette skulle bli tidenes roverkongress! Staben gjorde alt vi kunne for å inkludere alle, og sørge for at alle hadde det bra. Jeg opplevde ingen sure miner eller klager (kryss i taket).

FESTMIDDAGEN ER jo alltid høydepunktet, og skrekken. Om noe skal gå galt så gjør det det under middagen. Men vi fikk jo det til også. Vi hadde egne servitører og kokken vår var helt fantastisk. All maten ble laget på det lille kjøkkenet vi hadde tilgjengelig, og det må en stor takk til FOX roverlag til, for uten det hadde ikke dette gått like glatt! Vi så i alle fall nytten med å ha en egen oppvasksjef!

GUDSTJENESTEN i Nidarosdomen fikk gode tilbakemeldinger. Også til tross for at sammensettingen og oversettingen av programmet skjedde til klokken 02.30 på natta, natt til torsdag, (da de skulle brukes lørdag). Huff, kan ikke akkurat si at jeg bruker

«gudstjeneste-ordene» så ofte på engelsk at det gjør noe, så oversettelsen tok tid. Hvorfor er det seg slik at ting som må gjøres ofte kommer på natta og skal være klar til dagen etter? Det ble en litt upopulær trend innad i hovedkomiteen.

VI VAR VEL egentlig sprekkeferdige av stolthet under hele helgen. Tenk at det kunne gå slik på skinner? At vi ikke støtte på noen problemer, (selv om det ble stress da brannvesenet rykket ut på feilmelding) under helgen. Vi kunne være stolte over det vi hadde utrettet!

EN TING ER også sikkert, vi trøndere skulle slå tidenes kakerekord under kongressen, og skulle ha tidenes kongresskake! Den ble så stor at vi måtte være to personer til å bære den, med pause på veien, for å flytte kaken fra lagringsrommet til kakebordet. Med tanke på at vi ikke klarte å spise den opp (og den sto fremme kveld-natt-dag) kan det vel påstås at den var tidenes største.

APPLAUSEN SØNDAG tilsier at vi gjorde en god jobb. Og da alle dro var hovedoppgaven igjen, nemlig ryddingen. Selv om vi ikke skulle vaske over lokalet så tok det utrolig

1 **REKORD:** Tidens største kongresskake?

2 **TALER:** Festmiddagen er alltid et høydepunkt på roverkongress.

3 **SPORLØYPE:** Det ble også tid til å få litt frisk luft i løpet av helgen.

NY ROVERNEMND

PÅ KONGRESSEN i Trondheim vart det valt ny rovernemnd for det neste året. Fjorårsmedlem Martin Grønfjell vart valt som leiar, medan Marta Nagel-Alne vart nestleiar. Det vart dessutan valt fire nye medlemmar inn i nemnda: Torkel Reinertsen, Karen Undheim, Erik Ettner Sanne, og Kaja Marie Leversund. Varaer vart August Sørлие Mathisen og Amalie Lepsøy Hansen. Me gler oss til eit nytt roverår!

SJEKK UT kmspeider.no/rover, følg oss på Facebook [no/kmrover](https://www.facebook.com/kmrover) på Instagram #kmrover. Har du spørsmål til rovernemnda, kontakt oss på rover@kmspeider.no

Bak f.v. August Sørлие Mathisen, Martin Grønfjell, Torkel Reinertsen, Amalie Lepsøy Hansen og Erik Ettner Sanne. Foran f.v. Kaja Marie Leversund, Karen Undheim og Marta Nagel-Alne. Foto: Lars Røraas

JIPPI!

Det er fortsatt mulig å melde seg på roverlandsleiren! Leiren arrangeres på Rennesøy i Rogaland 11.-18. juli. Prisen er 2 300 kroner. Les mer på roverleir.no!

lang tid å rydde på plass alt av bord, stoler og utstyr. Noen av oss begynte ryddingen allerede før kongressen var over, og jeg kan tippe at en god del av deltakerne på kongressen var hjemme før jeg var, selv om de hadde lang reise.

ANGRER JEG på dette? Absolutt ikke! Vi fikk til tidens roverkongress, og alle var fornøyde. Vi fikk ros i fleng, og de fleste av oss følte vi ble satt pris på, og at vi hadde gjort en god jobb. Jeg fikk spørsmål om det var «verdt stresset å arrangere noe så stort?», og jeg kan med hånden på hjertet si at det var det. Jeg anbefaler flere å kunne ta del i noe slikt. Det gir en utrolig mestringsfølelse, og det å se at roverne koste seg gjorde arrangementet ti ganger bedre for meg.

TUSEN TAKK for en fantastisk helg, alle rovere! Lykke til til neste års arrangører. Husk: Det er verdt jobben!

MELD DEG PÅ ROVERLEIREN!

Foto: Harald Undheim

FORBUNDSNYTT

Foto: CF Salicath

VIL DU VÆRE MED SOM PRESSE PÅ NM I SPEIDING?

Er du flink til å skrive, ta bilder eller filme? Går du rundt med en liten journalistspire i magen? Da er det deg vi ser etter! Vi søker nå etter folk som kan tenke seg å være med som presse under årets Norgesmesterskap i speiding.

NM I SPEIDING går av stabelen 5.–7. juni på Jæren i Rogaland. Vi trenger folk som kan tenke seg å være en del av pressestaben under arrangementet. Som presse vil du intervjuer deltakere og skrive reportasjer til lokalaviser eller til interne informasjonskanaler som nettsider og sosiale medier. Som en del av pressestaben får du erfaring med å skrive. Du får også mulighet til veiledning og du vil være en del av et spennende team.

VI SER ETTER DEG SOM:

- har erfaring med å skrive.
- har forståelse for hvordan en avisartikkel skal være.
- liker å jobbe i team i gjennom en morsom helg på pressesenteret.
- kan levere til satte frister.

KAN DU I TILLEGG ta bilder og/eller filme er det et pluss!

SØKNADSRIST SNAREST!

For å søke kan du fylle ut skjema på kmspeider.no, eller sende en e-post til ragnhild@kmspeider.no.

DET MÅ PÅBEREGNES noe arbeid i forkant av arrangementet i form av å ta kontakt med lokale medier. Det er begrenset med plasser, og vi vurderer alle søkere. Arbeidet er frivillig.

HEDERSTEGN

KFUK-KFUM-speidernes hederstegn Sølvkompasset og Gullkompasset ble på årets landsting delt ut til:

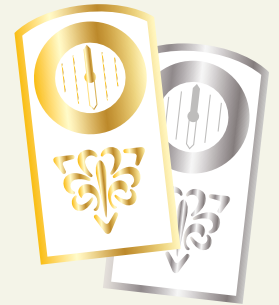
GULLKOMPASSET:

Karen Marie Engeseth, Stovner
Anne Hanson, Rolland

SØLVKOMPASSET

Vemund Ovesen, Vadsø og Ullern
Dan Cato Fagernes, Åssiden

Vi gratulerer så mye!

Gullkompasset og Sølvkompasset deles ut til ledere som med sin innsats har oppnådd gode resultater, eller hatt særlig betydning for KFUK-KFUM-speiderarbeidet, utover det vanlige. Tildeling av Gullkompasset og Sølvkompasset vedtas av Hederstegnutvalget. Retningslinjer og søknadsfrister for forbundets to øverste hederstegn finner du på kmspeider.no/hederstegn.

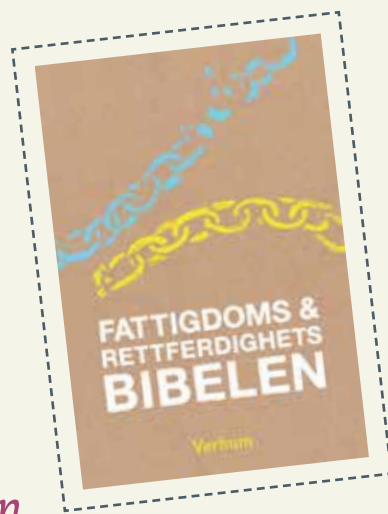
Me har det nice på NM i
speiding!
(NM i Speiding)

Årets NM-sang er klar

5.–7. JUNI ARRANGERES NM i speiding 2015 på Hognestad på Jæren i Rogaland. Bandet SannWell har laget årets NM-låt. Hør den på nmispeiding.no eller på Youtube, mens du gleder deg til NM i juni. Sangen er komponert av Halvard S. Wersland og Jakob Halvorsen.

Sjekk også ut første informasjonsbrev og annen informasjon om NM i speiding på nmispeiding.no.

Fattigdoms- og rettferdighetsbibelen

Kampen mot fattigdom og urettferdighet er like viktig i dag som da Bibelen ble skrevet. Tekster i Bibelen utfordrer oss til refleksjon og til handling – lokalt og globalt.

I Fattigdoms- og rettferdighetsbibelen er 3000 vers som handler om fattigdom og rettferdighet, markert med farge.

I tillegg til selve bibelteksten inneholder boka også 25 tekstrefleksjoner skrevet av representanter for ulike kirkesamfunn og organisasjoner og av samfunnsdebattanter. De tar for seg bibeltekster og tolker dem inn i vår samtid. Klimarettferdighet, rettferdig handel og forholdet til fattige tilreisende er bare noen av temaene som løftes fram. Tidligere programrådgiver på forbundskontoret, Martin Enstad, er blant dem som har bidratt.

Fattigdoms- og rettferdighetsbibelen vil inspirere alle som ønsker å bidra til en bedre og mer rettferdig verden. Bibelen blir solgt i Speiderbutikken, og koster kr 295,-.

Speiderbutikken med ny nettbutikk

Spar tid og penger ved å handle med kort i Speiderbutikkens nye nettbutikk! Det er nå lettere å bestille varer, du kan betale med kort og slippe fakturagebyr, og du får levert varene raskere hjem i posten. Ved å opprette en bruker kan du også enkelt holde oversikt over bestillinger og tidligere kjøp. Menyene er mer oversiktlige og bilder og beskrivelser av produktene er betydelig bedre enn tidligere. Velkommen til en hyggelig handleopplevelse på speiderbutikken.no!

MARIT HAMMER

MARIT HAMMER, mangeårig speiderkonsulent i Norges KFUK-speidere, døde 25. mars 2015.

MARIT JOBBET i to perioder på speiderkontoret, først tre-fire år tidlig på 70-tallet og deretter fra 1982 til rundt år 2000. Det ble til sammen mange arbeidsdager i Norges KFUK-speidere, et forbund hun hadde en sterk kjærlighet til.

GJENNOM DISSE ÅRENE hadde hun svært mange ulike oppgaver. Informasjonsarbeid og programvirksomhet var et gjennomgangstema, og hun var redaktør for bladene, samt ofte involvert i utgivelse av nye håndbøker. Hun jobbet med landsleirer og andre forbundsleirer. Speiderjobben og andre aksjoner var i perioder en del av hennes arbeidsdag og hun var sterkt involvert i Speiderbutikken i mange år.

DET UTROLIGE MANGFOLD av oppgaver som Marit Hammer hadde gjennom årene, er et synlig bevis på hennes allsidighet. Hun var kreativ, grundig og kunnskapsrik, og hun var i alle sammenhenger en god samarbeidspartner. Med all sin erfaring var hun på mange måter kontorets «oppslagsverk», noe både tilitsvalgte og kollegaer hadde stor glede av. Hun kunne historien, men også nåtiden. Hun kjente mange ledere fra kurs, landsråd og leirer og var alltid levende opptatt av hvordan arbeidet gikk i grupper og kretser.

I ALL SIN VIRKSOMHET, også når engasjementet var på frivillig basis, var Marit drevet av en sterk overbevisning om at speiderarbeidet er den beste måten å drive et kristent barne- og ungdomsarbeid på. Patruljearbeid, friluftsliv, ansvarstrening – alt kombinert med en enkel og tydelig forkynnelse. Troen på Jesus Kristus som Guds sønn og vår frelser, og et sterkt ønske om å få dette formidlet til nye generasjoner, var også Marits drivkraft gjennom et mangfoldig arbeidsliv.

VI LYSER FRED over Marit Hammer sitt minne og er takknemlige for alt hun har betydd for Norges KFUK-KFUM-speidere.

Grete Mugaas

TILPASSA SPEIDING

– FOR ALLE?

DAGSKURS: BARN MED ATFERDSVANSKER

🎯 KFUK-KFUM-speiderne skal oppleves som et godt sted for alle speiderne. På dette kurset lærer du smarte grep for å holde gode møter og turer i en gruppe med ulike barn – der noen av barna er oppmerksomhetskrevenne eller har atferdsvansker. Kursholdere blir Kari Vatne og ADHD Norge.

📅 19. september 2015, kl. 09.00–17.30.

📍 Gardermoen.

📝 Innen 18. august.

De fleste ledere har opplevd å ha urolige speidere i gruppen sin. Kanskje har du i den forbindelse tenkt: Skal speideren virkelig være for alle? Er det riktig at Lise eller Per som krever så mye oppmerksomhet på bekostning av andre skal være med? Hvis speideren er for alle – er det da greit at noen får særbehandling, eller må alle behandles nøyaktig likt?

TEKST > Kari Vatne, leder i Blindheim KFUK-KFUM-speidere med mastergrad i spesialpedagogikk // **FOTO** > Arild Johannessen //

EN BOK OM tilpasset opplæring har tittelen: «Rom for alle – blikk for den enkelte». Speideren bør være så romslig at alle kan være med. Vi ledere må ha blikk for den enkelte og deres behov slik at vi tilrettelegger speiderarbeidet sånn at alle kan trives. Det handler egentlig om gode prinsipper for gruppeledelse. Nøkkelord er struktur, forutsigbarhet og trygghet.

Noen barn er oppmerksomhetskrevende, det vi tradisjonelt legger i sosial-emosjonelle vansker. Andre har oppmerksomhetsvansker i form av atferdsvansker, eller vanskene kommer av syndromer av forskjellig type. I sum krever begge typene mye ledertid. Vi skal ikke stigmatisere barn/unge, men det er et kjent fenomen at barn med syndrom kan være både krevende og ha oppmerksomhetsvansker. Snakk med foreldrene, de kjenner barnas sterke og svake sider samt begrensninger.

STRUKTUR

Et godt ledelsesprinsipp er god planlegging. Vi må lage en halvårsplan der alt vi skal gjøre er med: oppmøtetid, sted, møtetema og hva speiderne skal ha med. Planen må alle speidere kunne ha hengende hjemme. Halvårsplanen skaper struktur og forutsigbarhet for speiderne. De vet hvor møtet er og hva som skal foregå. I tillegg bør alle speidermøter ha en fast struktur som gjentas fra gang til gang. Lederen må markere tydelig start og ønske velkommen. Noen har en fast åpningsseremoni. Deretter kommer speidermøtets tre deler; andakt, lek og aktivitet/opplevelse. Før avslutningen er det naturlig med en beskjedrunde, forberede kort neste møte før en avslutter med speiderbønnen og hilsen.

Struktur er også fast møtested. Det kan variere noe fordi vi både har inne- og utemøter, men noen få faste møtesteder er lurt. Utemøtene kan være en utfordring fordi en da ikke har «vegger» som avgrensner området. Da kan en skape «vegger» ved for eksempel å sitte i ring, sitte kull- eller patruljevis. Det samme bør en gjøre på innemøtene. Lokalet bør være ryddig og det bør være et fast oppsett av stoler og benker hver gang. Rotete og overfylte rom virker lite strukturerende. Struktur handler mye om å skape orden.

Orden gjør tilværelsen tryggere og mer forutsigbar. Barn som har mye kaos rundt seg/ eller inni seg trenger ytre orden for å fungere.

FORUTSIGBARHET

En del barn lever med mye uforutsigbarhet til daglig. Vår oppgave som speiderledere blir da å være forutsigbare voksne som er tydelige ledere og omsorgspersoner. Det er en fordel om en eller et par faste ledere organiserer og leder møter og turer. Dersom en har lederturnus bør det ikke være for mange som er innom. Det kan skape utrygghet. En eller et par ledere bør ha ansvar for oppfølging av speidere med spesielle behov, dvs. at noen står for aktivitet, lek, andakt – mens andre har som sitt ansvar å ha blikk for den enkelte. På tur er det å ha oppslått program med klokkeslett for når ting skal foregå en måte å skape forutsigbarhet på. Gå gjennom programmet på tomannshånd med de som trenger det. På leir kan en bruke dagsprogrammet i leirheftet. La speideren ha leirheftet eller turprogrammet i lomma, og ta en gjennomgang hver morgen.

SKAP TRYGGHET

Det tar litt tid å skape trygghet i en barne/ ungdomsgruppe, så en må tenke langsiktig og bygge relasjoner. Knepet om å lære seg alle navnene kommer godt med. Når speiderne kommer til møtet møter en blikket til den enkelte og hilser: Hei, Per! Da vet Per at han er sett og han er velkommen. Når relasjonene er etablert, kan fysisk nærhet brukes for å berolige og hente inn igjen fokus. Aktiv og bevisst blikk-kontakt er ofte effektivt for å roe og hente inn igjen oppmerksomhet. Inndelingen i kull og patruljer bør brukes bevisst. Patruljefører og assistent er med på å skape trygghet i den lille gruppen. Når en setter sammen kull og patruljer er det viktig å tenke nøye over hvem som er sammen. Det er en fordel å spre urolige slik at ikke alle er på samme gruppe. Enkelte har prøvd å samle urolige i en gruppe eller patrulje, men det har ikke vært noen suksess. De kan ofte påvirke hverandre negativt.

VÆR FORUTSEENDE!

Å være forutseende og ha tenkt nøye gjennom hvordan en organiserer aktiviteter og overganger mellom aktiviteter er avgjørende.

Mange pedagoger sier at det er nettopp overgangssituasjonene som er det vanskeligste. En klok strategi er å bruke kull- eller patruljeinndelingen ved forflytning. Patruljeføreren går først og assistenten sist eller omvendt. De ser da til at alle kommer seg av gårde og har gruppen mellom seg. Da er det lettere å fange opp de som avsporer. Noen ganger har ikke de som leder patruljen nok autoritet til å få dette til, da kan en erfaren rover eller en annen leder gå inn og støtte patruljeledelsen. På patruljeturer og møter må en vurdere om det samme kan gjøres, evt. at speideren har med seg sin faste støttekontakt. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle. En kan ikke forvente at unge patruljeførere skal mestre dette alene, men det å samtale med dem om disse utfordringene og støtte dem i arbeidet er god ledertrening på sikt. Den trente leder vil se når uroen er i ferd med å vokse, da bør en gå inn raskt og roe, avlede om nødvendig og få hensiktsmessig aktivitet i gang igjen. Noen ganger må en rett og slett forenkle aktiviteten slik at speideren opplever mestring raskt. Kanskje kan det å hjelpe til med praktiske oppgaver som å tenne bål eller passe utstyr være en god strategi.

GI TID, HOLD UT OG VÆR PROFESJONELL LEDER!

Mange oppmerksomhetskrevende barn er ikke vant til å forholde seg til regler og rutiner. De mener ikke å bryte dem, men de trenger tid til å forstå og innordne seg. Som leder må du gi romslighet slik at de får tid til å finne ut av speideren. Noen barn med sosiale og emosjonelle vansker kan ha opplevd mye avvisning. De trenger voksne som holder ut og gir dem stabilitet. Avvisning er ofte en forsvarsmåte for barn/unge med ulike vansker, så lederen må holde ut og ikke ta avvisningen personlig.

Det finnes over 400 ulike syndromer. Er du interessert i å lese mer om noen av dem eller få flere gode råd, kan du gå inn på nettsiden elevsiden.no. Det finner du enkle, lettfattelige beskrivelser og gode råd fra fagfolk.

Artikkelen har tidligere stått på trykk i Lederforum nr. 2-2007.

NY LEDERTRENING TAR FORM

Som en satsing på deg som er leder lages det nå ny ledertrening for i forbundet. Ledertreningspatruljen bever er godt i gang. Her er noe av det vi jobber med.

TEKST > Elisabeth Løland //

HVORFOR BEVER?

Prosjektgruppa for ny ledertrening har valgt navnet *Beverpatruljen*. Beveren bygger solide byggverk – og de bruker ofte det som finnes fra før til å bygge videre på. Et godt forbilde for patroljen. Visste du at verdens største beverdam er så stor at den synes fra verdensrommet?

INNSPILL?

Tusen takk til alle dere som har bidratt med innspill, blitt intervjuet og svart på spørreundersøkelser. Flere av innspillene får fort praktiske konsekvenser. For eksempel er dagskursene om andakt og om barn med atferdsvansker kommet i stand etter konkrete ønsker som har kommet inn.

Husk at det er nå det er mulighet til å si fra hva du ønsker deg, om ikke lenge er mye bestemt og mulighetene for å påvirke er litt mindre. Ta kontakt på ella@kmspeider.no.

MÅ ALT SKJE PÅ KURS?

Ledertrening er mye mer enn kurs! Det meste vi lærer lærer vi jo ikke på kurs, men når vi løser nye oppgaver eller er i situasjoner vi ikke har vært i før. Mye ledertrening kan skje ved at vi systematiserer og dokumenterer den kompetansehevingen som skjer på helt andre arenaer enn kurs.

BEHOVSSTYRT KURSSTRUKTUR

I fornyingsarbeidet er vi opptatt av at det er det reelle behovet i grupper og kretser som skal avgjøre hvilke kurs forbundet bruker ressurser på. Derfor er alle kretser invitert til å komme med innspill, og det er denne våren gjennomført intervjuer med nye ledere og assistenter fra ulike grupper. For å oppnå at alle kurs er der fordi de svarer på et behov er det også viktig med en viss fleksibilitet i systemet. Behov endrer seg med tiden.

TRENERE, TRENERE, TRENERE

De tre viktigste tingene for å få et godt kurs! Gode rutiner for å utdanne og ta vare på våre trenere vil også i fremtiden være noe av det viktigste vi gjør innen ledertrening.

LÆRER AV SÖTA BROR

Våre svenske søstre og brødre jobber også med fornying av sin ledertrening. Beverpatruljen har vært på besøk hos Scouterna og fått en spennende innføring i det arbeidet de har gjort. Vi tok med oss hjem gode råd om både hva man bør og hva man ikke bør gjøre. Blant annet er vårens runde med intervjuer av helt ferske ledere og assistenter etter inspirasjon fra Scouterna.

MER «MENY» ENN «TRAPP»

Det er veldig fristende å tenke at alle skal begynne på kurs nummer en, fortsette til kurs nummer to og så videre – som en trapp. Fordelen er at et enkelt å forholde seg til både for deltakere og kursholdere. Ulempen er at mange ikke opplever at et firkantet system passer for dem. Mange, for ikke å si alle, våre ledere har verdifull

kompetanse og erfaring fra andre steder. I tillegg er jo også lederne i speidergruppa en slags patrulje – ikke alle trenger å kunne alt om alt, vi utfyller hverandre. Den nye ledertreningen vil se mer ut som en meny der hver enkelt kan velge det som er mest nyttig og interessant for en selv, enn som en trapp der alle må gå ett og ett trinn «oppover».

DE NYESTE HAR PRIORITET!

Alle nye skal oppleve at de får en solid grunnopplæring som hjelper dem å arrangere gode møter og turer sammen med speiderne sine. Det skal tilbys kurs på ulike nivå, men behovene til de som er nye i rollen som leder eller assistent er aller viktigst. Kurs og opplæring for nye skal prioriteres høyt.

LEDERE UTEN SPEIDERERFARING

Mange grupper er så heldige at de har frivillige ledere som ikke har fått speiding inn med morsmelka, men som har meldt seg til å bidra som voksne, ofte etter at deres egne barn ble speidere. Dette er en svært viktig ressurs for oss! En ny ledertrening vil ha fokus på å tilby disse lederne en god opplæring.

PILOTKURS

Vi tester nye kurstyper! Sjekk speiderprogram.no for å se høstens to dagskurs, der temaene er barn med atferdsvansker og sikkerhet. I tillegg kommer det kortkurs for stab til peffkurs, for deg som ønsker å bidra til kretsens gjennomføring av Oppdrag nord eller -sør, og som ønsker en kort innføring først.

ULRIKEN

Når du er vokst opp på Karmøy, så får du fort et litt rart forhold til hva som kommer under definisjonen fjell. Etter hvert har jeg da forstått at Sålefjellet med sine 132 moh. ikke helt kvalifiserer til mer enn en bakketopp eller ås.

TEKST OG FOTO > Sindre Nesse //

ETTER AT JEG nå har flyttet bort har jeg fått et mye sterkere forhold til det som nå kan kalles mitt fjell. Det ligger der, rett bak hybelen og ruver med sine 643 moh., og er det jeg bruker som målepunkt på hvor jeg er i byen. Jeg snakker selvsagt om majestetiske Ulriken.

DET FINE MED ULRIKEN er at det finnes et utall forskjellige stier og ruter opp mot toppen, og man trenger absolutt ikke gå mot toppen for å få fine turer. Personlig er jeg veldig glad i å utforske nettet av mindre stier på kryss og tvers, enten til fots eller med terrengsykkel. Stinettet på Ulriken er særdeles omfattende, og jeg tror jeg har mange år igjen før jeg i det hele tatt kan hevde å ha litt kontroll. Til fots er det spesielt to ruter som er vanlige å gå. Den ene går rett opp under kabelbanen, og er en relativt bratt tur, som gir utsikt over stadig større deler av byen jo høyere man kommer. Siden den går under banen er letteste anmarsj fra Haukeland. Etter hvert som man kommer opp i høyden på denne ruten krysser man en av Norges bratteste downhill-løyper for sykkel. Den kvalifiserer ikke til annet enn å kalles meget skummel, og om jeg noen gang har mot nok til å sette utfor

håper jeg at jeg også er sterk nok til å klamre meg fast til jeg kommer til bunn.

DEN ANDRE VANLIGE ruten mot toppen begynner også ved Haukeland, men her kan man også begynne ved Landåstorget, eller andre egnede steder. Her samles veiene ved vandrerhjemmet på Montana og følger ruten til «Ulriken opp» rundt fjellet og opp mot toppen. I og med at denne går rundt fjellet og opp, og ikke bare rett opp, er det en ganske mye mer bedagelig tur. Den blir jo litt lenger, så tidsbruk for rutene er ganske lik. Mens ruten under kabelbanen går på sti går store deler av ruten rundt på grusvei og turvei for så å gå over til sti mot toppen.

NÅR DU HAR kommet deg til toppen av Ulriken, møter du det som fort er høydepunktet for hele turen. Utsikten ut over Norges,

Utsikten over Bergen er formidabel.

MITT FJELL

Sindre Nesse utfordrer Maren Pernille Indreeide Øvregaard fra Volda KFUK-KFUM-speidarar til å skrive om sitt fjell eller sin favorittplass til neste nummer av Lederforum.

om ikke verdens vakreste by, Bergen. Og om man har enda lenger tid, og ønsker å se enda mer av landskapet rundt Bergen, er turen over Vidden absolutt verdt det. Ikke bare får du en fin tur, men du får også krysset av for besøk på Fløyen på samme turen.

SOM NEVNT LIKER JEG å utforske stinettet på Ulriken, og har flere gode minner fra turer med sykkelen. Det er spesielt to som skiller seg ut. En dag i begynnelsen av september var det strålende vær og jeg tok med sykkelen opp uten å helt vite hvor jeg ville ende opp. På vei mot toppen gikk jeg inn i et lite skogholt og fant plutselig en fantastisk sti rett foran meg som bare skrek etter å bli syklet. Det var den første av mange virkelig fine stier jeg fant den økta. Det andre veldig gode minnet er sterkt relatert, da det faktisk gjelder samme sti. Det var noen måneder senere, og det var

noen skikkelig regntunge uker midt i eksamensperioden. Jeg syklet oppover igjen, med akkurat denne stien i tankene. På grunn av ukene med regn var stien totalforandret, men fremdeles fantastisk fin! Jeg ser for meg at de turgåerne jeg møtte litt lenger nede var litt lett forundret over han som kom susende med hodelykt, dekket i gjørme og et digert glis! Ulriken har definitivt noe å by på, alltid!

Utsikt mot Ulriken fra hybelen.

Selfie av Sindre på sykkeltur.

– Et av de aller beste kurs jeg har vært med på!

TEKST > Inger Skjold Bratli //

FOTO > Lars Røraas //

LIKER DU å være ute på tur? Ønsker du å kunne være selvhjulpent med få hjelpemidler? Lære hvordan man kan dra på tur og ha det kjempebra uten å dra med seg masse utstyr? Da er dette et kurs du absolutt skal prioritere!

JEG VAR MED på kurset høsten 2014. Det ble en langhelg med nye venner. En hyggelig, sammenspleisende og sosial tur med andre turglade speidere.

HELGEN VAR utrolig lærerik med progresjon hele tiden. Fullt av konkrete tips og råd. Vi startet i det enkle og små hvor alle hjalp hverandre og delte av kunnskap. Det jeg likte aller best var å få bygge min egen leirplass, etter først å ha gjort det med gruppa. Det føles betryggende å vite hvordan jeg kan lage et ly hvis jeg skulle komme i nød, eller bare vil ha en spesiell natt under stjernene.

JEG DRO HJEM etter kurset med en god mestringsfølelse og lyst til å fortsette med enkelt turliv i speideren. Samtidig fikk jeg masse nyttige tips som jeg gleder meg til å prøve ut i speidergruppa.

Et supert kurs, og utrolig lærerikt! Ikke gå glipp av dette!

PÅ BAR BAKKE 2015

 Voksne ledere som regner seg som erfarne innen friluftsliv, men som ønsker seg nye opplevelser, utfordringer og ferdigheter. Født i '97 og eldre (over 18 år).

 Sporing, bygging av primitive skjul, dyrekjennskap, naturkjennskap, avansert båltenning, primitiv matlaging, observasjon.

 10.–13. september.

 Sentralt på Østlandet.

 Kr. 700,-.

 Innen 17. august.

KURS OG ARRANGEMENTER SOMMEREN OG HØSTEN 2015

22.–25.5. KILT

Nordtangen. Født i '02–'99. Påmelding snarest. Pris: 1200,-.

5.–7.6. NM I SPEIDING

Hognestad, Jæren. Født i '05–'99. Patruljene kvalifiserer seg i kretsene. Mer informasjon på nmispeiding.no.

20.–27.6. NORSK ROLAND 126

Horve 2, Sandnes. Født i '01–'99. Påmelding innen 15. mai. Pris: 2000,-.

27.6.–4.7. NORDTANGENSOMMER

Nordtangen. Stifinnere og vandrere, men åpen for alle.

11.–18.7. ROVERLANDSLEIR

Rennesøy kommune. Påmelding snarest. Pris: 2300,-.

31.7.–7.8. NORSK ROLAND 127

Nordtangen. Født i '01–'99. Påmelding innen 15. mai. Pris: 2000,-.

8.–15.8. NORSK ROLAND 128

Nordtangen. Født i '01–'99. Påmelding innen 15. mai. Pris: 2000,-.

1.9. HAIKELIGAEN 2015

Høstsesong starter.

6.9. FRILUFTSLIVETS DAG

10.–13.9. PÅ BAR BAKKE

Sentralt på Østlandet. Født i '97 og eldre (må være over 18 år). Påmelding innen 17. august. Pris: 700,-.

11.–13.9. BANEVOKTERSAMLING

Nordtangen. Rovere og ledere. Påmelding innen 10. september. Gratis!

15.9. GLOBALAKSJONEN 2015–2016 STARTER

18.–20.9. ROVERFEMKAMP

Sunnmøre. Født i '99 og eldre. Påmelding innen 4. september. Pris: 350,-.

19.9. DAGSKURS – BARN MED ATFERDSVANSKER

Gardermoen. Født i '97 og eldre. Påmelding innen 19. august.

25.–27.9. TRÅKK

Lokalt. Merker kjøpes på speiderbutikken.no.

Arrangementskatalog og arrangementsplan fram til og med sommeren 2016 kan lastes ned fra kmspeider.no under *materiell*. Se også *kalenderen* på speiderprogram.no.